

Ny stald gav flere dyr og mindre arbejde

To fuldtidsjob, tre børn og en kødkvægsproduktion med 41 moderdyr. Gitte og Henrik Østergaard fra Kragelund har nok at se til, men ny stald øgede effektiviteten på deltidslanbruget markant

Af Mette Pedersen,
kommunikationsmedarbejder LMO
Fotos: Breinholt Fotografi

Når Henrik Østergaard kommer hjem fra sit arbejde som anklager ved Midt- og Vestjyllands Politi, så kalder det næste arbejde i form af pasningen af besætningen af økologiske limousinekvæg. I dag går de 41 moderdyr med kalve og tyren Hammel Bambi i en åben løsdriftsstald med dybtstrøelse. Da parret i 1997 købte gården Urbakgård i Kragelund ved Silkeborg startede de ud med markant færre dyr i den gamle kostald.

– Jeg bruger 30-50 procent af den tid, jeg brugte før, men med dobbelt så mange dyr, siger Henrik Østergaard.

Det skyldes ikke mindst, at han har fundet en god løsning i forhold til at strø og fodre. Tidligere skulle han strå pr. håndkraft

ved at gå inde mellem dyrere. I dag kommer han bigballer i strø- og fodermaskinen fra Kuhn og kører en tur ned gennem stalden og giver dyrene et "brusebad" i halm. Derefter bruges en bigballe foran traktoren som kost i midtergangen, og så kommer turen til fodring. Wrapballer i maskinen og foderet fordeles nemt og hurtigt på foderbordet.

Som en ekstra bonus betyder brugen af strømaskinen, at der bruges mindre halm end tidligere, fordi det bliver fordelt bedre.

Kvægbrugskonsulent hos LMO, Lars Westerberg, fremhæver staldtypen ved ikke kun at være pasningsmæssigt markant nemmere men også investeringsmæssigt mere oplagt end en stald med faste gulve. En stor del af kødkvægsproducenterne er deltidslanbmænd, og det sætter nogle begrænsninger for besætningsstørrelse og dermed krav til arbejdsindsats. Det skal derfor være

overskueligt både arbejdsmæssigt og tidsmæssigt, hvis der skal satses på lidt større produktioner,

– Vi har et gennemsnit på cirka 12 ammekøer hos kødkvægsprocenterne. Med de godt 40 køer, der er på Urbakgård, er det oppe i en volume, hvor der virkelig er investeret noget, og det stiller derfor et højere krav til et økonomisk afkast, siger Lars Westerberg.

Sund besætning

Der lå en lang række overvejelser bag, inden parret besluttede at bygge den nye stald. De var blandt andet en tur til Frankrig for at se på forskellige staldtyper. Valget faldt på en åben stald, selvom Henrik Østergaard i første omgang havde sine betænkhninger i forhold til det danske vintervej.

– Jeg fik at vide af en kammerat, at dyrene ikke fryser, det er kun dig, der gør det, fortæller Henrik Østergaard.

Det har da også vist sig ikke at være noget problem.

– Siden vi tog stalden i brug i 2008, har vi haft tre kalve med lungebetændelse, og det var på grund af tæt tåge. Ulempen ved stalden er selvfølgelig, at når der er snestorm ude, så er der også herinde, siger han om stalden med de åbne sider og gavle.

Hundyr og kvier fodres udelukkende med grovfoder i vinterhalvåret. Kalvene får valset korn, og dyr til slagtning får korn som supplement.

– Når økologer skal have 60 procent grovfoder, så kan de ikke bare give korn efter ædelyst, som man eller ville gøre. Det koster selvfølgelig noget på tilvæksten, siger Lars Westerberg.

Henrik Østergaard fremhæver til gengæld, at den langsommere tilvækst giver pluspoint på smagen.

Gitte og Henrik Østergaard i stalden. Foruden arbejdet med landbrug har de begge fuldtidsjob – Henrik som anklager ved Midt- og Vestjyllands Politi og Gitte som miljøtekniker ved Herning Kommune. På gården er det Henrik, der har hovedansvaret for pasningen af dyrene, og Gitte, der styrer papirarbejdet.

Midt i april er alle dyrene stadig i stalden. Men de køer, som allerede har fået kalve, sætter kursen mod græsmarkerne i forbindelse med den landsdækkende Økodag, og de resterende følger snart efter.

Sælger til private

Gitte og Henrik Østergaard har altid afsat deres kød til private. De har 300-400 kunder tilmeldt deres nyhedsbrev, derudover forsøger de via flyers i lokalområdet at gøre opmærksom på, hvornår det er tid til slagtninger.

– Vi har en aftale med den lokale idrætsforening. Vi betaler dem for at dele flyers ud. Det er typisk, når der er gang i grillen om sommeren, at der er gang i salget på den måde, siger Gitte Østergaard.

Kun i et enkelt tilfælde solgte de til traditionelt slagteri, da de i efteråret 2010 måtte

konstatere, at efterspørgslen fra private ikke kunne følge med. Derfor valgte de at reducere besætningen fra 60 moderdyr til de nuværende 41. De forventer, at de nu har en besætningsstørrelse, som giver den bedste økonomi nu og i fremtiden.

Det har taget flere år at opbygge et tilpas stort kundenetværk til at afsætte kødet direkte til private kunder. Det er blandt andet sket ved at være meget aktive, når det kommer åbent hus arrangementer og naturligvis sikre sig et godt ry, så kunder anbefaler dem til venner og familie. ■

Kvægbrugskonsulent Lars Westerberg og Henrik Østergaard udveksler erfaringer – her foran strå- og fodermaskinen, der gør arbejdet i stalden meget nemmere.

URBAKGARD

- Gitte og Henrik Østergaard driver gården i Kragelund uden for Silkeborg som et deltidslandbrug
- Limousinebesætningen er økologisk, og produktionen er desuden godkendt af Dyrenes Beskyttelse
- De har 41 moderdyr samt tyren Hammel Bambi
- I vinterhalvåret går dyrene i en åben dybtstrøelsesstald, og i sommerhalvåret er de på græs
- Læs mere på www.urbakgaard.dk